

PERFEȚIONAREA MUZEOGRAFILOR ARHEOLOGI. REALIZĂRI ȘI VIZIUNE

„Trebuie să ne fie clar tuturor că oricâte cursuri am face, dacă fiecare nu se va ocupa să învețe și iar să învețe, nu vom reuși să obținem o ridicare generală a nivelului de cunoștințe, nici a celor profesionale și tehnice, nici a celor politice. Esențial este ca fiecare să înțeleagă că trebuie să studieze, să învețe continuu”

Nicolae CEAUȘESCU

Anul acesta au început, ca o acțiune deosebită înscrisă în sensul Legii nr. 2, cu privire la perfecționarea lucrătorilor, activități complexe de perfecționare profesională a tuturor salariaților din rețeaua muzeală. Planul de perfecționare adresat acestora prevede ca îndatorire de bază însușirea unor cunoștințe moderne în specialitate, cunoștințe care sînt absolut necesare folosirii cu maximum de randament a celor mai avansate metode și tehnici de lucru. Perfecționarea muzeografilor vizează în linii generale unele corecții și compensații aduse pregătirii de bază a cadrelor, completarea cunoștințelor acolo unde ele se dovedesc lacunare ca și o mai bună sistematizare a lor. Pornind de la analiza concretă a necesităților în sistemul nostru muzeal, în pregătirea specialiștilor, organizatorii și realizatorii planului (Centrul special de perfecționarea cadrelor din Consiliul Culturii și Educației Socialiste) urmăresc pe de o parte, însușirea de noi cunoștințe și formarea unor priceperi și deprinderi în vederea introducerii și folosirii elementelor noi, a procedeeilor și tehnicilor

moderne de lucru, iar pe de altă parte, să îmbunătățească aptitudinile și atitudinile în sensul formării spiritului de inițiativă, de inovare, de atenție, siguranță și rapiditate ca și a unor elemente privitoare la dezvoltarea simțului ordinii și perseverenței și o atitudine cât mai corectă față de membrii colectivității. Avînd în vedere aceste aspecte cît și lipsa unei formații muzeologice din cadrul învățămîntului superior, s-a luat în considerare și necesitatea unui curs de muzeologie generală pe care îl vor parcurge toți salariații din muzee pînă în 1975.

În ceea ce privește formele de perfecționare profesională în specialitate, adresate muzeografilor arheologi, acestea sînt: — un curs de metodologie a săpăturilor arheologice, început încă în luna iunie a acestui an și care se va întinde pe parcursul anilor 1973, 1974, 1975 și un curs de topografie antică și evidență teritorială a patrimoniului arheologic prevăzut a începe în 1973.

Ne vom referi în cele ce urmează la cursul de perfecționare a pregătirii profesionale a muzeo-

grațiilor arheologi — „Metodologia săpăturilor arheologice” care a fost încheiat în 30 iulie a.c. Cursul urmărește cristalizarea experienței acumulate până în prezent într-un material de îndrumare care să asigure elementele necesare pentru ocrotirea științifică a patrimoniului (evidență și conservare) încă de la nivelul investigațiilor de teren; să experimenteze un program de instruire tehnică pentru arheologi, program care va comporta în viitor posibilități de dezvoltare și completare prin noi forme de perfecționare a cadrelor de specialitate muzeală cit și sub forma unei programe analitice introduse în cadrul unităților specializate din învățământul superior; constituirea unui limbaj comun în arheologie; să constituie un număr de șantier-pilot sau șantier-seminar unde să se organizeze activități experimentale în scopul sistematizării unitare a activității de cercetare și conservare a patrimoniului și care să formeze, în sensul perfecționării, o mare parte a cadrelor de specialiști din rețeaua muzeală. Experiența actuală realizată pe șantierele Capidava, Păciul lui Soare și Sinicolaul de Beiuș, facilitată prin activitatea unor specialiști ai domeniului (Radu Florescu, Petre Diaconu, Radu Popa) — ne îndreptățește să considerăm că această formă de perfecționare este în concordanță cu ideea cadrului metodologic unitar; folosirea unor metode de lucru identice, a elementelor de tehnică ca și a unui personal științific corespunzător a realizat o latură esențială a cursului nostru. Se confirmă astfel introducerea temelor de prospecțiune aeriană, modalității de alcătuire a proiectului de cercetare, evidență, fotografie și desen arheologic, ca de altfel a întregii tematici, prin conexiunile pe care cercetarea practică în teren le poate facilita și astfel realiza un înalt nivel științific a întregii activități a arheologului.

Săpăturile propriu-zise și dezbaterile din cadrul cursului au relevat necesitatea unei dotări tehnologice corespunzătoare a fiecărei unități ca și obligativitatea verificării anticipate în teren a desfășurării oricărei acțiuni. Participanții la curs au scos în evidență marea avantaj practică pe care îl aduce o metodologie unitară de lucru, conlucrarea dintre arheolog — arhitect — desenator — fotograf — antropolog — și alți specialiști, necesitatea tratării în viitor a unor probleme de pedologie (Ignat Florica), a celor privind depozitul unitar (Sanie Seiva), primul ajutor în restaurare (Tăulea Corneliu), laboratorul de șantier — împachetare — transport (Popescu Eugenia) ș.a.

Cursul teoretic a utilizat o serie de forme și metode de învățământ ca prelegerea însoțită de material didactic vizual, dezbaterile pe bază de teze anticipate, studiul de caz și testul de cunoștințe; a folosit cu precădere mijloacele vizuale de prezentare a materialului — toate acestea fiind în viziunea noastră elemente ce modifică substanțial participarea volițională, activizarea cursanților și asigură optimizarea procesului de asimilare acumulare — fixare. Cursul teoretic s-a sudat în mod organic cu latura practică de pe șantier. Există desigur și deficiențe, inerente de altfel ori-

cării început: lipsa materialului suport (a lecțiilor) anticipativ cursului, ca și încărcătura exagerată pe parcursul unei singure săptămâni a unei tematici foarte întinse și dificile de asimilat totodată.

Am optat în conformitate deplină cu prevederile legii, pentru următoarea modalitate de verificare a participanților. Această se realizează în două mari etape printr-un proiect de cercetare pentru o stațiune din zona proprie a cursantului; — un proiect de valorificare muzeală a rezultatelor cercetării programate prin proiectul de cercetare. Notăm aici că participanții la acest curs vor urma în etapa imediat următoare cursul de muzeologie generală. Aceasta este o regulă stabilită în vederea unei viziuni complete asupra perfecționării pregătirii profesionale a specialistului muzeograf — și totodată asupra verificării modalităților de evidențiere și verificare a acestuia la locul de muncă. Subliniem că perfecționarea este o investiție de capital și de cunoștințe ce pot și trebuie să fie utilizate, iar între perfecționare și aplicarea noilor cunoștințe trebuie să se stabilească un echilibru categoric și normal.

Constituind un început și deci o bază experimentală, acest curs a relevat posibilități de optimizare organizatorică și tematică ce pot fi sistematizate astfel:

— numărul de șantier-seminar va crește în 1973 la 10;

— stagiul de perfecționare se va realiza în două convocări distincte iar perioada de practică va cuprinde 5 săptămâni împărțite în microstagii de 1 săptămână pe câte 4 șantier diferite; astfel cursanții vor analiza mai multe proiecte de cercetare și totodată vor participa direct la activitățile legate de proiect și săpătură;

— stagiul va cuprinde și o săptămână de perieghetă arheologică tematică care va permite integrarea proiectelor fiecărui șantier în ansamblul problematicei unei zone ca și în ansamblul măsurilor de ocrotire a patrimoniului respectivei zone;

— o parte a participanților la cursul de perfecționare din anul prezent vor fi folosiți, avându-se în vedere buna lor pregătire în specialitate, ca instructori și conducători de șantier-seminar începând cu anul viitor. Sintezele documentare, deci o mare parte a problematicei teoretice actuale, se vor materializa încă din acest an într-un caiet metodice, iar din 1973 se vor majora simțitor demonstrațiile practice și exercițiile, programul de curs îmbogățindu-se și prin elemente de prospecțiune îngustă.

Corelând această formă cu cea preconizată la cursul de topografie istorică la care va participa o altă parte a arheologilor din muzeu, considerăm că pregătirea profesională, aptitudinile de muncă și cele privind tehnica nouă, atitudinile acestui însemnat grup de lucrători din sistemul — muzeal pot și trebuie să fie perfecționate în sensul introducerii elementelor noi și a sporirii eficienței muncii.

Radu FLORESCU, Ioan OPRIȘ